

Parohia „Înălțarea Domnului”

Str. Crinilor 45, Pașcani, jud. Iași
inaltareadomnului.pascani@gmail.com

Paroh: Pr. Marius Ionuț Tabarcea

+40 745 776 456

Coslujitor: Pr. Leonardo Ioan Atudorei

+40 747 580 111

Bucurați-vă!

„Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruiti.” (Romani 12, 12)

Anul VI • Nr. 10 (150) • 8 iunie 2025

Publicație editată și distribuită gratuit de Parohia „Înălțarea Domnului” Pașcani, Protopopiatul Pașcani

Este bine să știm

Care este semnificația „harților” de după Rusalii?

Săptămâna care urmează după marele praznic al Pogorării Duhului Sfânt este însemnată în calendarul ortodox cu „harți”, adică dezlegare la orice fel de mâncare, inclusiv în zilele de miercuri și vineri.

Din punct de vedere etimologic, cuvântul „harți” este o prescurtare din limba neogreacă a termenului „ἀρτίβοῦπτι”, un post de doliu care dura o săptămână, instituit de către episcopul Serghie Armeanul (sec. al VI-lea) în cinstea câinelui său pierdut – Arțivurion.

Acest post a fost condamnat, de-a lungul timpului, de către mai mulți Părinți ai Bisericii, printre care se numără Sfântul Ierarh Ioan Postitorul, Patriarhul Constantinopolului și Sfântul Cuvios Teodor Studitul. Intenția pentru care nu postim în aceste zile este una apologetică sau polemică.

Rostul acestei suspendări totale a postului este legat, pe de o parte, de bucuria duhovnicească a praznicului Pogorării Duhului Sfânt, bucurie care se extinde asupra întregii săptămâni. Praznicul Nașterii Domnului și cel al Sfințelor Paști au aceeași rânduială în ceea ce privește zilele de după-prăznuire, credincioșii având, atunci, dezlegare la orice fel de alimente (carne, lapte, brânză, ouă, pește etc.).

Pe de altă parte, semnificația „harților” din aceste zile este și una pedagogică. Trupul creștinului trebuie să fie întărit și pregătit pentru asprimea postului și a înfrângerilor care vor urma, iar pentru ca noi să nu postim precum fariseul, cu îngâmfare și cu laudă, Biserica a suspendat total ajunarea de miercuri și vineri.

Zilele cu „harți” se găsesc nu doar după Pogorarea Duhului Sfânt, ci pe durata întregului an bisericesc:

- Între Nașterea Domnului și Botezul Domnului;
- În săptămâna de după Învierea Domnului (Săptămâna Luminată) și
- În prima săptămână a Triodului (după Duminica vameșului și a fariseului).

Biserica ne învață că hrana și consumul exagerat de alimente și băuturi nu este scopul principal al vieții noastre și că trupul trebuie îngrijit și prin anumite restricții. De aceea, zilele cu „harți” nu trebuie să ducă la excese alimentare, ci timpul acesta trebuie privit ca un moment potrivit de primenire duhovnicească pentru Postul Sfinților Apostoli.

„Binecuvântat ești, Hristoase, Dumnezeul nostru, Cela ce preaînțelepți pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt și printr-înșii lumea ai vânat, iubitorule de oameni, mărire Ție.” (Tropar la Praznicul Cincizecimii)

Crâmpie din lumina sărbătorii

De ce s-a arătat Duhul Sfânt în chip de limbi ca de foc?

Ierótheos Vlachos, Mitropolit de Nafpaktos

Limbile sub forma cărora S-a arătat Duhul Sfânt erau *ca de foc*, lucru care are o mare însemnătate. În primul rând, Duhul Sfânt Și-a făcut apariția sub forma limbilor pentru a arăta că are aceeași ființă cu Dumnezeu Cuvântul, fiindcă nimic nu este mai legat de cuvânt decât limba. Astfel, s-a vădit că Duhul Sfânt nu are o lucrare diferită de cea a lui Dumnezeu Cuvântul, în același timp, Duhul Sfânt a apărut în chip simțit, sub forma limbilor, pentru ca să arate că învățătorul adevărului are nevoie de limbă cu har.

Limbile sub forma cărora S-a arătat Duhul Sfânt erau de foc, lucru care are o mare însemnătate. Focul vădește faptul că Duhul Sfânt este de aceeași ființă cu Tatăl și cu Fiul, deoarece Dumnezeu este foc mistuitor.

Așadar, Duhul Sfânt are aceeași fire și aceeași lucrare cu Tatăl și cu Fiul. În plus, limbile de foc arată chipul îndoit al felului în care lucrează propovăduirea Apostolilor, pentru că focul luminează, dar și arde, în același fel în care învățătura transmisă prin Hristos îi luminează pe cei care se supun și îi blesteamă pe cei care nu cred. Desigur, focul în chipul căruia Și-a făcut apariția Duhul Sfânt nu era un foc zidit, ci unul nezidit. De aceea, Sfântul Evanghelist nu a spus limbi de foc, ci limbi ca de foc.

Sfânta Liturghie pe înțelesul nostru

Cântarea „Sfinte Dumnezeule”⁽¹⁶⁾

Sursa: „Cartea deschisă a împărăției”, Mitropolitul Bartolomeu Anania

(continuare din numărul anterior)

Se mai numește și „Cântarea cea întreit-sfântă” și este una din cele mai cunoscute și mai populare din spațiul liturgic. O regăsim în Rugăciunile Începătoare, cu ea se încheie Doxologia Mare, se cântă la înconjurarea din Vinerea Patimilor și în multe alte împrejurări solemne. Ea este precedată de un îndemn, un răspuns și un efonis:

Preotul: *Domnului să ne rugăm.*

Poporul: *Doamne, miluiește.*

Preotul: *Că sfânt ești, Dumnezeul nostru, și Ție slavă-Ți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.*

Când slujba e oficiată de arhieru sau în sobor de preoți, cu diacon, între cuvintele acum și pururea și și în vecii vecilor se intercalează un dialog scurt, păstrat în tradiția liturgică din vremea când împăratul și împărăteasa Bizanțului își făceau acum intrarea în catedrală și se așezau în stranele lor:

Diaconul: *Doamne, mântuiește pe cei binecredincioși.*

Soborul repetă, cântând, o dată, apoi

Poporul, de două ori, după care

Diaconul: Și ne auzi pe noi, încheiere pe care o repetă, de obicei, Soborul.

Poporul: Amin. Și, de îndată, Cântarea cea întreit-sfântă.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi.

În legătură cu ceea ce vă spuneam, de curând, despre **prezența îngerilor în actul liturgic**, e bine să precizez acum că Sfinte Dumnezeule este, de fapt, o **cântare îngerească**, al cărei nucleu îl cunoaștem dintr-un text al lui Isaia. Într-o vedenie, Domnul i S-a arătat profetului șezând pe un tron înalt, înconjurat de serafimi (îngeri de rang foarte înalt în ierarhia cerească), care cântau fără încetare, privindu-se unul pe altul: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Atotțiitorul” (Isaia 6, 3). Iată că ne îmbogățim sentimentul și certitudinea că noi îl laudăm pe Dumnezeu nu numai în prezența îngerilor, dar și laolaltă cu ei, aici, pe pământ, prin Liturghia care transfigurează spațiul eclesial și ne strămută în Împărăția Cerurilor, după admirabila observație a lui Nicolae

Cabasila: „Prin venirea lui Hristos, îngerii și oamenii s-au unit într-o singură Biserică și o singură ceată”, aducându-și în sprijin un text din Sfântul Apostol Pavel: „Toate, cele din ceruri și cele de pe pământ, să fie iarăși adunate întru Hristos” (Efeseni 1, 10). Ecoul și continuitatea vedeniei lui Isaia o aflăm în Apocalipsa Sfântului Ioan, și anume în cele patru Ființe întraripate dimprejurul Tronului Ceresc, care cântă neîncetat: Sfânt, sfânt, sfânt, Domnul Dumnezeu, Atotțiitorul (Apocalipsa 4, 8).[...]

Părintele Stăniloae crede că **Sfinte Dumnezeule** s-ar putea referi la Tatăl ca „izvor al Dumnezeirii”, **Sfinte tare**, la Fiul, „Cel care prin cuvântul Lui a întărit cerurile și ne-a adus la viață nouă”, iar **Sfinte fără de moarte**, la Duhul Sfânt, căci „Duhul e cel ce ne comunică viața din Hristos”.

La rândul meu, ținând seama de faptul că Isaia este cel ce ne descoperă veșnica preamărire a lui Dumnezeu prin invocarea întreitei Sale sfințenii, aș așeza această cântare în contextul Psalmului 41 al lui David: „În ce chip tânjește cerbul după izvoarele apelor, așa tânjește sufletul meu după Tine, Dumnezeule.” Și, în continuare: „Însetat-a sufletul meu după Dumnezeu cel tare, cel viu.

Imaginea e superbă. Se știe că cerbul, animal de munte, se adapă doar din apă curgătoare, curată, limpede, răcoroasă, cât mai aproape de izvor, dacă nu chiar din izvorul însuși. Când nu o are la îndemână (fie că e bolnav, fie că e rănit, rățit sau captiv), setea îl face să tânjească după ea, adică s-o poftască peste măsură, să se topească de dorul ei, cu senzația că doar gustul acestei ape îl poate scăpa de moarte. Acesta este sentimentul omului în absența lui Dumnezeu, prin excelență „izvorul vieții” (Psalm 35, 9), așa cum îl numește același inspirat David. Izvor al vieții însă este și Iisus, ca Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu însuși. Să ne amintim de convorbirea Sa cu femeia samarineancă, lângă fântâna lui Iacob, căreia i-a descoperit un adevăr extraordinar: „Tot cel ce va bea din apa aceasta [din fântână], iarăși va înseta; dar cel ce va bea din apa pe care Eu i-o voi da, nu va mai înseta în veac, că apa pe care i-o voi da Eu se va face într-însul izvor de apă sălătoare spre viață veșnică” (Ioan 4, 13-14).

Am văzut că Viața Veșnică este un alt nume al Împărăției Cerurilor. Așadar, nu numai că Iisus este izvor de apă vie, dar chiar și beneficiarul Izvorului, adică omul care s-a adăpat dintr-însul, devine el însuși izvor care, la rândul său, va potoli setea altora. Izvorul lui Dumnezeu stă de-a pururi la îndemâna omului. Important este ca omului înstrăinat să-i fie sete, să-și amintească dureros de ceea ce a avut cândva și să exclame împreună cu un alt chinuit al absenței divine (n. Tudor Arghezi): „Doamne, izvorul meu și cântecele mele!” (Va urma)

Ne învață Sfinții Părinți

În rugăciune primim mângâierea Duhului Sfânt

Sfântul Luca al Crimeii

Sarcina cea mai înaltă și mai sfântă a vieții omenești este împărtășirea de Duhul Sfânt și obținerea unei permanente comuniuni cu El.

Cum să dobândești această comuniune cu Duhul lui Dumnezeu? Cum să primești această măreață mângâiere – mângâierea Duhului Sfânt? În ce și când avem comuniune cu Duhul lui Dumnezeu?

Întâi de toate, în rugăciune. Orice om care a avut comuniune cu Duhul Sfânt a fost întotdeauna nevoitor al rugăciunii. Un exemplu poate fi Cuvio-

sul Serafim de Sarov, care 1000 de zile și nopți le-a petrecut îngenunchiat pe o piatră, rugându-se lui Dumnezeu.

Doar cel care se roagă astfel poate avea comuniune deplină cu Dumnezeu. Prin rugăciune neîncetată și prin îndeplinirea poruncilor lui Dumnezeu atingeau sfinții curăția inimii, eliberarea ei prin Duhul Sfânt de orice întinăciune.

De aceea, este mare însemnătatea ultimelor cuvinte ale rugăciunii Sfântului Duh: „Vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește de toată întinăciunea”.

